

um at fáa EF-kommisjónina at ganga við til at framleggja uppskotið fyri Ráðið, at tað verður fult tollfrælsi í handlinum millum Føroyar og EF.

Men tó ikki uttan avmarkingar og fyrivarni. Nú spælir EF út við einum uppskoti, sum sigur, at fyri ávísar viðbreknar fiskavørur, skulu føroyingar gjalda toll, tó bara tá nøgdin fara upp upp verandi útflutning til EF, og tá eitt av limalondunum krevur tað.

Meirinntøka

Sostatt skulu føroyingar í fyrstu atløgu sleppa undan øllum tolli, eisini tí tolli, sum er galdandi fyri ávís fiskasløg í dag. Hetta fer í sjálvum sær at geva Føroyum eina meirinntøku uppá millum 50 til 150 mill. kr. Men verður innlutningurin av føroysku vørni hægri enn meðaltalið var fyri árinum 1985-87, so verður tollur lagdur á fiskin, sum er omanfyri verandi útflutning.

Hetta útspæl EF's er føroyska-danska samráðingarnavnin sera ónøgd við, og sigur seg als ikki kunna samráðast við hesum sum grundarlag.

Nevndin hevur kravt av EF at fáa at vita, hvat teir meina við, tá teir tosa um viðbreknar fiskavørur. Hon er ikki nøgd við ta frágreiðing hon hevur fingið higartil, sigur

keldan, ið vísir á, at tað verður áhugavert at siggja, hvat útspæl EF fer at koma við í Keypmannahavn.

Taka hædd fyri framtíðini

Føroyingar mugu hava eina avtalu, sum tekur hædd fyri framtíðini eisini, og sum tí eisini fevnir um tær meira góðskaðu vørurnar, sum fiskiðnaðurin í Føroyum heilt vist fer at framleiða í framtíðini, tí tær geva samfelagsliga størsta vinningin.

Higartil hevur okkara útflutningurin til EF verið í eini spennitroyggju. Vit hava fyrst og fremst framleitt vørur, sum ikki hava havt so høgan toll, og tað hevur so gjørt, at

vit í stóran mun hava latið vera við at framleiða dýrari og meiri góðskaðu vørur.

Skulu vit nú til at góðtaka eina skipan, sum fullkomiliga setir fót fyri royndunum at góðska vørna meira í Føroyum, so er tað sum at fara úr eini spennitroyggju og í eina aðra sigur ein kelda, sum hevur tilknýti til samráðingarnar við EF.

EF vildi hava broytingar

Tað var annars EF, sum legði upp til at fáa eina nýggja avtalu við Føroyar. Hetta tí teir uppdagaðu, at Føroyar hava ymsar tollsatsir við ymski EF-lond, og tí teir mettu tað vera ólógligt, at Føroyar

kunnu útflyta til Danmarkar uttan nakran toll yvirhøvur.

Tollskipan okkara við EF er frá 1974 og tóku føroyskir og danskir myndugleikar undir við, at verandi tollskipanir eru ov ópraktiskar og ikki nóg góðar. Men hvat viðvíkur útflutninginum til Danmarkar so fekk EF ikki undirtøku fyri tí sjónarmiðinum, tí vit hava havt hesa skipan í ríkinum í fleiri 100 ár.

Menn samdust so um at gera eina heilt aðra skipan millum Føroyar og Danmark, og tað varð so eisini grundarlagið undir verandi samráðingum um eina frihandilsavtalu.

Tryggja EF-virkjum eina góða avtalu

Og her stendur tað so nú.

Tveir av samráðingarnum okkara eru Árni Olafson og Trúgví Johansen. Tá føroyskir blaðmenn vóru í Keypmannahavn at tosa um hesar samráðingar móttu teir kendu føroysku listarkvinnuni Anniku Hoydal. Hennara ráð til teir báðar samráðingarmenninar var, at teir høvdu at syrgja fyri, at fáa eina góða avtalu og einki annað.

bjóða teimum tollfrælsi fyri allar ídnaðarvørur, og teir okkum fyri okkara fiskavørur. Fyri at vit kunnu hava ráð at keypa teirra ídnaðarvørur, mugu teir geva okkum tollfrælsi fyri okkara fisk. Tað er jú tað einasta vit hava at gjalda við fyri teirra bilar, teirra vaskimaskinur osfr. sigur keldan.

Støðan hjá EF í hesum máli er so eitt sindur øðrvísi við tað, at tá tað verður tosað um tollfrælsi, so er tað vanliga ikki galdandi fyri fisk og landbrúksvørur.

Men í hesum førinum, har føroyingar bara hava fisk at handla við verður mett frá føroyskari og danskari síðu, at EF má góðtaka, at talan er um handil móttegis handli, íroknað fisk.

Hevur sæð svart út fyrr eisini

Hvussu sær so støðan veruliga út hjá Føroyum spurdu vit eina keldu í Brussel:

—Ofnari tá tað sær svart út, so kemur tað kortini uppá pláss. Partarnir noyðast at finna eina ella aðra loysn. Tað var EF-kommisjónin, sum ynskti eina aðra skipan, og hesum hava føroyingar tikið undir við. Men EF hevur nóg venslynt at taka, so tað er torført at finna einfaldar loysnir.

Og keldan sigur víðari: —Tað sá heldur ikki so bjart út, tá Føroyar og EF fórdu fiskivinnusamráðingar í 1977, og sama við Grønlandi, tá tað tók seg úr EF og skuldi hava eina avtalu. Tá gjørdist úrslitið nógv betri, enn nakar hevði roknað við, so kanska tað fer at koma glíð á samráðingarnar hesaferð eisini.

jan

Henrik Smiegelov er dani og arbeiddir á EF-høvudsborgini í Brussel. Hann er við í EF-nevndini, sum samráðast við Føroyar